

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Principia Juris Canonici : Ex Libro ... Decretalium Gregorii
IX. Pontificis M / Antehac In Alma & Archi-Episcopali
Benedictina Universitate Salisburgensi**

König, Robert

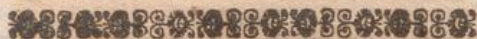
Salisburgi, 1725

VD18 80460526

42. De Baptismo, & ejus effectu.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61800](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61800)

dum dicit; quod in rubricis nostri hujus officii præscribitur, quibus diebus officium B. MARIÆ semper Virginis, & Defunctorum, item septem Psalmos penitenciales, & graduales dici, ac psalli oporteat: nos propter varia hujus vita negotia, multorum occupationibus indulgentes, peccati quidem periculum ab ea præscriptione removendum duximus. Aliud tamen censent de Lytanis, diebus rogationum præscriptis, quas communi consensu sentiunt, esse partem officii illorum dierum, quod & timorati observant.

TITULUS XLII.

De Baptismo, & ejus effectu.

SUMMARIA.

1. Baptismi etymologia. 2. Quid sit Baptismus? 3. Est à Christo institutus. 4. 5. 6. A quibus? 7. usque 11. Quibus conferri possit Baptismus? 11. Qua sit Baptismi materia? 12. Qua forma? 13. Quis finis? 14. Quinam effectus?

Sacramentum Eucharistiæ, quod inter cætera est maximum, excipit Sacramentum Baptismi, quod summè est necessarium.

§. I.

1. Baptismi vox è Græcia ad Romanos profecta, significat ablutionem, seu immersionem, quâ proinde meritò utitur Ecclesia ad denotandam ablutionem corporis exteriorum, quæ adhibitâ certâ verborum formâ interiorum animæ ablutionem designat, & operatur, in quo sensu.

§. II.

2. Definitur Baptismus, quòd sit Sacramentum regenerationis per aquam in verbo vitæ.

§. III.

3. Causa efficiens Baptismi est vel principalis, vel instrumentalis.

Principalis est Christus, qui eum instituit,

Trid. sess. 7. cap. 1. de Sacram. in gener. ubi definit, omnia Novæ legis Sacramenta fuisse à Christo Domino instituta, Quondam autem illum instituerit, non ita constat; probabile autem est, tunc instituisse, quando à S. Joanne in Jordane baptizatus est. Matih. 3. Rmus. Maurus Oberalscher p. 1. de Sacram. tr. 2. c. 1. §. 4. cujus Antesignanus est S. Th. 3. p. 9. 66. a. 2. ut ut alii velint, tunc formalitèr Baptismum institutum esse, quando Christus post resurrectionem discipulis dixit: ite, docete omnes gentes Baptizantes eos in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti.

Instrumentalis est Minister, qui triplex: 1. unus, qui Baptismum administrat ex officio, & solennitèr: alter, qui ex commissione tantum & solennitèr: Tertius, qui non solennitèr, sed tantum ex necessitate.

Primi generis Minister est solus Sacerdos, vel Episcopus. c. constat dist. 4. de Consecrat. Concil. Florent. quod in decreto Eugenii de Ministro Baptismi sic loquitur: Minister hujus Sacramenti Ordinarius est Sacerdos, cui ex officio competit baptizare. Rmus. Maurus Oberalscher cit. tr. 2. §. 1. concl. 1. Qui tamen, ut licitè illud officium obeat, jurisdictionem in baptizandum habere, neque alias ab Ecclesia prohibitus esse debet. c. interdum causa 16. q. 1. Peccabit itaque mortalitèr, qui Parocho rationabiliter renitente de ipsius Parochia aliquem baptizat, tamen interea nullam censuram, vel irregularitatem incurrat, prout infert Rmus. Maurus Oberalscher d. §. 1. v. sequitur. Navar. in Manual. 6. 27. num. 102.

Secundi generis, & maximè olim, qui ex commissione tantum solennitèr baptizabat, erat Diaconus. c. constat Baptisma de Consecrat. dist. 4. Requiritur autem ad hoc, ut Diacono committatur solennis baptismus, utgens aliqua causa, ut puta, si Parochus per infirmitatem corporis, aut alias graves, & necel-

necessarias occupationes Baptismum petentibus nec per se, nec per alium substitutum sacerdotem conferre possit. Quod si Diaconus sine delegatione, aut alius Clericus inferior præsumeret solemniter baptizare, irregularitatem; incurreret per Text. in *c. si quis. 3. de Clerico non ordin.* Bonacin. *de Sacram. disp.* 1. §. 2. punct. 5. n. 3.

Tertii generis, & qui tantum tempore necessitatis, & non solemniter administrat Baptismum, est quivis homo potens, & sciens debitam formam, & materiam applicare baptizato, cum intentione faciendi, quod facit Ecclesia. *c. firmiter de Summa Trinitat. Concil. Florent. in Decret. Eugenii.* sive is sit Clericus sive Laicus. *cap. 21. dist. 4. de Consecrat. sive masculus, sive femina, sive fidelis, sive infidelis. c. Romanus 23. & c. à quodam. 24. dist. 4. de Consec. S. Th. p. 3. q. 67. art. 4.* ubi observat, in casu necessitatis hunc ordinem esse servandum, ut præente proprio Pastore, non baptizet Diaconus; præente item Diacono non baptizet Clericus inferior, aut Laicus; & præente Clerico inferiore, non attemptet baptizare Laicus; sicut nec præente viro mulier.

§. IV.

Subiectum Baptismi est is, qui baptizatur. Possunt autem baptizari omnes cujuscunque sexus, conditionis, vel ætatis existant, ex quo omnes peccato originali infecti sunt. Ubi

Quæres I. Possitne infans in utero baptizari. Negativa videtur probari ex *c. 114. & 115. dist. 4. de Consecrat.* ubi disponitur, quod si mater prægnans baptizetur, foetus non sit baptizatus, quia qui natus secundum Adam non est, secundum Christum regenerari non potest, nec in eum potest cadere regeneratio, quem generatio non præcessit. Hinc regula: *qui natus non est, non potest renasci.*

Verum tamen voluit plerique Moralistæ, quod quidem regulariter expectanda sit tota

talis egressio infantis ex utero, si tamen periculum aliquod immineat, posse & debere factum illum quomodocunque & quâcunque corporis parte conspicuum baptizari, ita ut sufficiat, vel manum tantum, aut pedem, aut digitum, aut etiam crines, & secundinam, si nulla alia pars ex utero appareat, abluui. Diana *p. 5. tr. 3. resol. 12.* Joan. Præposit. *p. 3. q. 66. a. 8. dub. 3.* Basilius Pontius *lib. 4. c. 25. n. 27.* Soto *in 4. dist. 3. q. un. § 3.* Qui tamen consulunt, ut si deinceps factus editus fuerit, iterum sub conditione baptizetur. Imò sunt, qui doceant, obstetricem, vel aliam peritam foeminam teneri sub conditione aquam baptismalem in uterum matrem inaspergere, si prudenter credat, eâ tactum iri infantem: siquidem infans sic constitutus est subjectum capax Baptismi, cum sit homo non baptizatus: & potest tingi, sive aspergi aquâ, omniâque hic intervenire, quæ ad Sacramentum Baptismi requiruntur; nimirum materia, forma, debita intentio, & subiectum Baptismi capax. Ita Suarez, Valentia, Ledesma, Gabriel, Coninck, & alii, quos citat, & sequitur Diana *p. 2. tr. 15. Resolut. 43.*

Neque obstat *c. 114. & 115. dist. 4. de Consecrat.* in primis enim rationes Canonibus, & Decretis adjunctæ non constituunt jus. Deinde ut quis per Baptismum renasci possit, sufficit, ut ea præcedat Nativitas, quâ quis de non homine fit homo, modo possit lavari, ut patet in iis, qui tantum manum exerunt, aut exsecantur ex utero matris mortuæ.

Quæres II. An & quando monstra baptizanda sint? hujus questionis decisio ab eo dependet, an monstrum habeat animam rationalem, nec ne? ac propterea membra principalia inspicienda: etenim si membrum principale habeat formam hominis, v. g. si capite humano sit præditum, licet quoad alia membra videatur simile canis, vel habeat pedes caprinos, hujusmodi monstrum baptizari debet

secus autem, si pars corporis minus principalis tantum formam hominis præferat, ut si pedes habeat hominis, caput autem declinet à natura hominis. Reverendiss. Maurus Oberascher *de Sacram. p. I. tr. 2. cap. 2. §. 6.* Porro monstrum habens duo capita, si hæc diversas operationes exercent, aut habens duo capita, & pectora simul, abluendum est duplici Baptismò absolutò, si verò habeat duo pectora, sed unum tantum caput, vel unum tantum pectus, & duo capita, sed quæ non exercent diversas operationes, baptizari debet in uno absolute, in altero verò conditionatè, dicendo v. g. *si non es baptizatus, ego te baptizo.* Layman. *in Theol. moral. lib. 5. tr. 2. c. 6. n. 13.*

10 Cæterum homo semel baptizatus denuo rebaptizari non debet: sicut enim quis solùm semel generari potest, ita & solùm semel potest regenerari. c. 15. *de Consecrat. dist. 4.* nisi de prioris Baptismi valore prudens, ac rationabile dubium occurreret per c. 113. *eàd. dist. de Consecrat.*

§. V.

11 *Materia Baptismi duplex est remota, & proxima.*

Remota est aqua elementaris, aut naturalis. Trid. *sess. 7. de Baptismo. can. 2.* nec validitati materiæ Baptismi officit aquæ alteratio, quamdiu manet vera aqua naturalis: perinde ergo est, si sit aqua calida, si frigida: si sit marina, si fortana: si ex nive, si ex glacie resoluta: si turbida, si lymphida. Reverendiss. Maurus Oberascher. *d. tr. 2. c. 1. §. 2. q. 1.*

Proxima est ablutio, quæ fit, vel per immersionem, vel per affusionem, vel per asperisionem; his enim tribus modis quis abluatur, & sufficit, ut pars aliqua hominis abluatur, talis nimirum, secundum quam moraliter verum sit dicere hominem ablutum esse. Bonacin. *de Sacram. dist. 2. q. 2. punct. 3. n. 20.* Ubi tamen pro praxi notandum, quòd

pueros satis crinitos Minister debeat sollicitè abluere, ne aqua solùm crines tangat, non itidem & caput, cum vel crines non sint pars hominis, vel saltem de eo sit fundatum dubium. §. VI.

Forma Baptismi est vel essentialis, vel accidentalis.

Essentialis in Ecclesia Romana hæc usitata est: *Ego te baptizo in nomine Patris, & Filii, & Spiritus S. Amen. c. 1. h. e. Trid. sess. 7. can. 4. de Baptismo. Concil. Florent. in Decreto Eugenii.* In Ecclesia autem Græca hæc: *Baptizatur servus Christi in nomine Patris, & Filii, & Spiritus S.* Hæc forma, si ex balbutie, aut imperitia linguæ ad Grammatices amissim non pronuncietur, non ideo invalidum erit Sacramentum, aut reiterari debet, modò servetur sensus, & significatio juxta communem intelligentiam verborum. Quare in c. *revelerunt. 68. de Consec. dist. 4.* validus declaratur Baptismus hæc formâ collatus: *Ego te baptizo in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti.*

§. VII.

Forma accidentalis respicit locum, & modum, quò confertur Baptismus.

Locus, quò conferri debet Baptismus, est Ecclesia; extra quam si quis Baptismum conferat, opinione Navar. *in manual. c. 22. n. 7.* peccat mortaliter per Clem. *un. h. 1.* ubi duo tantum casus excipiuntur. *Primus* est, si liberi sint Regum, aut Principum, quorum nomine probabiliter etiam veniunt Comites, & Barones obtinentes jurisdictionem temporalem in locis suarum digionum. Riccius *de c. 427.* apud Gobat. *tr. 2. de Sacram. n. 492.* Aliis verò pro libitu hoc privilegium Clementina Ordinarium concedere non posse, tradit Barb. *de Offic. Parochi. p. 1. c. 2. n. 8.* Alter casus est, si necessitas infantem ad Ecclesiam deferre prohibeat. Sufficit autem non solùm quodcunque probabile periculum, sed etiam quiscunque prudens timor, præsumptio,